

Naslovnica » Društvo

OD NERAZUMIJEVANJA DO (NE)PRIJAVLJIVANJA Banaliziranje rodno uvjetovanog nasilja živi i u policiji i u državnim odvjetništvima i u sudovima

Žrtve najčešće zanima hoće li nakon podnošenja same prijave još morati svjedočiti, koliko puta i na koji način, kao i hoće li se pritom susretati s počiniteljem

Autor: **Nikolina Orešković** - 15 prosinca, 2021 17

FOTO: DINO STANIN/PIXSELL

Postupci traju predugo, kazne su često preblage, pokušaji prijave još uvijek se vrlo često ne shvaćaju ozbiljno pa se u takvim slučajevima žrtvama tijekom postupka postavljaju pitanja koja su isključivo privatne naravi i nemaju veze s kaznenim djelom te koja sugeriraju da se dio krivnje za doživljeno nasilje prebacuje i na njih same. Ovo je samo dio razloga zbog kojih se žrtve seksualnog uznemiravanja i nasilja odlučuju ne prijaviti počinitelje, navela je **Iva Čatipović**, koordinatorica i savjetnica za pravna pitanja u SOS Rijeka, centru za nenasilje i ljudska prava.

Ako se i odluče ući u sudski postupak, žrtve su često nepripremljene, ne znaju koja su im zakonska prava niti koliko dugo će postupak trajati. Ono što ih najviše muči je njihovo sudjelovanje i uloga u postupku.

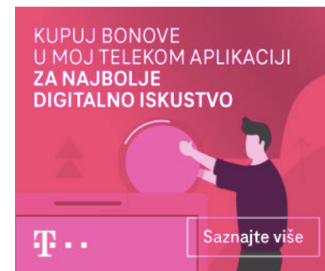
Problem je u primjeni zakona, ne u sadržaju

Žrtve najčešće zanima hoće li nakon podnošenja same prijave još morati svjedočiti, koliko puta i na koji način, kao i hoće li se pritom susretati s počiniteljem, objasnila je Čatipović. Upravo to žrtvi donosi puno **dodatnog stresa**, a nitko joj ne može garantirati pozitivan rezultat suđenja, istaknula je **Bruna Nedoklan**, psihoterapeutkinja pod supervizijom i psihologinja u udruzi B.a.B.e.

**'SVI MITOVI KOJI O SEKSUALNOM NASILJU
EGZISTIRAJU U NAŠEM DRUŠTVU, U ODREĐENOJ
MJERI EGZISTIRAJU I U SUSTAVU KOJI BI
ŽRTVAMA TREBAO PRUŽATI ZAŠTITU'**

"Od same prijave najviše odbija činjenica da je sudska praksa u Hrvatskoj po pitanju seksualnog uznemiravanja skoro pa i nepostojeća", napominje Nedoklan, a Čatipović objašnjava da je po pitanju zaštite žrtvi veći problem u primjeni zakona nego u njegovom sadržaju.

Tako je, primjerice, trajanje samog postupka nemoguće predvidjeti jer on ovisi o brojnim okolnostima. Uobičajeno je da prekršajni postupci, koji su jednostavniji i nose manje kazne, traju kraće od kaznenih, iako i tu ima iznimaka, naglasila je pravnica. S druge strane, kada je u pitanju trajanje kaznenog postupka, **istraživanja** pokazuju da u Hrvatskoj **od dana počinjenja djela pa sve do dana pravomoćnosti odluke prođe u**

NAJNOVIJE

FINALE KUTIJE ŠIBICA Momčad 'Krešimir Keta Bandić' uzela naslov na jubilaranom...

SPIDER Prvi par je doseg milijardi

VUKOVAR OČIMA STUDENATA 'Promjena mora doći od nas, mladih' 11 studenoga, 2019

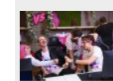

TIKTOK NA TRONU Prestigao Google i Facebook, Instagrama nema u top...

KLIMATSKA POLITIKA Energetska obnova zgrada najveći izazov za Hrvatsku

PROMO

ULTIMATE GAMER U Hrvatskoj 50 posto mladih doživjelo rizike u gamingu... 24 studenoga, 2021

TEBE SE PITA Hrvatski Telekom u ponudi za mlade uveo neograničen... 23 studenoga, 2021

HRVATSKI TELEKOM Ponuda vrhunskih 5G uređaja po posebnim cijenama 1 studenoga, 2021

NAJPOPULARNIJE

STIŽE LI EKONOMSKA KRIZA? Bliži se nova recesija, trpet će i... 1 veljače, 2019

KSFF - Dobri duh Filozofskog 23 travnja, 2018

MILIJARDERI U DOBA KORONE Bezos i Musk najviše profitirali

prosječno 646,55 dana. Drugim riječima – gotovo dvije godine.

Postupak prijave

Žrtve koje se odluče na prijavu, najčešće ju prvo podnose policiji koja na temelju procjene je li riječ o prekršaju ili kaznenom djelu inicira pokretanje prekršajnog postupka pred prekršajnim sudom ili prijavu prosljeđuju na postupanje drugim tijelima kaznenog progona, objasnila je pravnica.

Dodala je da većina nezakonitih ponašanja usmjerenih protiv spolnih sloboda predstavlja kaznena djela, a to znači da će policija nakon zaprimanja prijave i poduzimanja osnovnih izvoda prijavu prosljediti na daljnje postupanje državnom odvjetništvu nakon čega slijedi istraga da bi se procijenilo postoji li osnovana sumnja da je kazneno djelo doista počinjeno. Ako postoji, podiže se optužba nakon čega slijedi samo suđenje. **Nakon donošenja prvostupanjske presude, postupak može završiti ili se dalje nastaviti** u slučaju da neka od strana uloži žalbu i/ili neki drugi pravni lijek.

Žrtve prijavu prvo podnose policiji koja inicira pokretanje prekršajnog postupka pred prekršajnim sudom ili prijavu prosljeđuju na postupanje drugim tijelima kaznenog progona (FOTO: SASA MILJEVIC/PIXSELL)

Žrtvi je, tijekom i za vrijeme postupka, najpotrebnije da bude informirana o svojim pravima i mogućnostima u sudskim procesima.

Zbog toga što na samom početku **nitko, pa tako ni žrtva, ne zna koliko će trajati postupak** "važno je da svaka žrtva dobije pravovremenu pravnu i psihološku podršku za sudski proces. Važno je da žrtva bude spremna i pripremljena za stresne situacije na sudu da bi što bolje iskoristila svoje vrijeme u sudnici", istaknula je psihologinja.

U tome im, objasnila je Čatipović, saveznici mogu biti razne udruge, odjeli za podršku žrtvama i svjedocima, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova te druge organizacije koje im mogu pojasniti što ih očekuje i na neki ih način **pripremiti za sam postupak davanja iskaza**, objasniti im koja su njihova prava i kako ih ostvariti. Iako je davanje iskaza, posebice u slučajevima spolne odnosno seksualne naravi, zahtjevan zadatak, važno je da žrtve znaju da u tome ne moraju biti same, naglasila je pravnica.

Za vrijeme postupka žrtve bi se trebale moći osloniti na Zakon o kaznenom postupku koji im omogućava da se ispituju putem audio-video linka, **imaju i pravo da se samo iznimno ponovno ispituju**.

'Žrtve ne moraju biti same'

Ispitivanje putem audio-video linka ustvari znači da bi žrtvi trebalo biti omogućeno da svoj **iskaz daje izvan sudnice i bez da susretne počinitelja**, pri čemu joj stručni pomoć može pružiti stručni suradnik suda, a izuzetno važnu emocionalnu podršku i ohrabrenje osoba od povjerenja, objasnila je pravnica. Psihologinja napominje da će osoba cijeli proces psihički lakše podnijeti ako ima pozitivna iskustva i doživljaj da ju se čuje i poštuje.

Nažalost, to nije uvijek slučaj unatoč tome što je zakon sastavljen da štiti žrtvu.

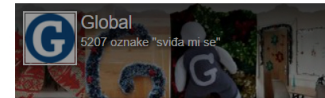

24 travnja, 2020

EUROPSKA VALUTA Banke spremne za euro, jesu li i građani?

20 prosinca, 2018

Zao nam je, došlo je do pogreške

Molimo pokušajte zatvoriti, pa ponovno otvoriti svo internetski preglednik.

Zatv

PARTNERSKI MEDIJI

televizija student

KUPIJ BONOVE U MOJ TELEKOM APLIKACIJI ZA NAJBOLJE DIGITALNO ISKUSTVO

Iako imaju pravo na davanje iskaza izvan sudnice putem audio-video iskaza, ženama se nerijetko to pravo uskrađuje, ističe pravnik (Foto: Miroslav Lelas / PIXSELL)

“Žene još uvijek ponekad doživljavaju da im se odbija korištenje prava na svjedočenje putem audio-video uređaja i da ih se prisiljava da se suoče s počiniteljem, da ih se ispituje puno previše puta u tijeku postupka, kao i da im se uskrađuje pravo na pratnju osobe od povjerenja. Posebice u doba pandemije, kada se takvo postupanje opravdava premalim prostorijama da bi u njima mogla biti prisutna još jedna osoba”, rekla je Čatipović i dodala da svi mitovi koji o seksualnom nasilju egzistiraju u našem društvu, u određenoj mjeri egzistiraju i u sustavu koji bi žrtvama trebao pružati zaštitu.

“Nerazumijevanje rodno uvjetovanog nasilja živi i u policiji i u državnim odvjetništvima i u sudovima”, istaknula je savjetnica i koordinatorica za pravna pitanja u SOS Rijeka.

Napomenula je i da se zalaže za cjeloživotnu edukaciju svih sudionika pravosudnog sustava, ali i drugih sustava koji se bave žrtvama jer “žrtva nikada nije kriva, apsolutno je nebitno što smo obukle, koliko smo partnera do sada imale, jesmo li s počiniteljem izašle, izlazimo ili smo s njime u braku, koliko smo puta rekle ‘da’ prije nego što smo jednom odlučile reći ‘ne’. Naš je pristanak samo naš i možemo ga dati i povući kada, kako i kome želimo. A svako postupanje bez stvarnog, neuvjetovanog, dobrovoljnog pristanka danog u uvjetima uravnoteženog odnosa moći uključenih strana jest nasilje”.

Projekt “Od nečujnog ‘ne’ do lavine – seksizam na Sveučilištu u Zagrebu” objavljuje se u suradnji s Agencijom za elektroničke medije, za poticanje kvalitetnog novinarstva

OZNAKE Bruna Nedoklan Iva Čatipović mitovi o seksualnom nasilju proces suđenja seksualno uznemiravanje suđenje zakonodavne prakse žrtve

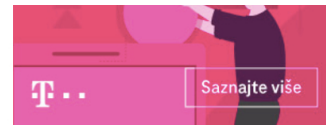
VEZANI ČLANCI

MENSTRUALNO SIROMAŠTVO Da bi kupile uloške i tampone, neke studentice prisiljene su štedjeti i na namirnicama

OSVETNIČKA PORNOGRAFIJA 'Misllila sam da ću osvojiti kretena ako mu pošaljem svoje intimne fotke'

SLAPP TUŽBE Serijski tužitelji uz rupe u zakonu konstantno zastrašuju novinare

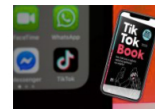
NAJNOVIJE

FINALE KUTIJE ŠIBICA Momčad 'Krešimir Keta Bandić' uzela naslov na jubilaranom...

SPIDER-MAN GROZNICA Prvi pandemijski film koji je dosegao zaradu od milijardu...

TIKTOK NA TRONU Prestigao Google i Facebook, Instagrama nema u top...

KLIMATSKA POLITIKA Energetska obnova zgrada najveći izazov za Hrvatsku

PROMO

ULTIMATE GAMER U Hrvatskoj 50 posto mladih doživjelo rizike u gamingu, 24 studenoga, 2021

TEBE SE PITA Hrvatski Telekom u ponudi za mlade uveo neograničen, 23 studenoga, 2021

HRVATSKI TELEKOM Ponuda vrhunskih 5G uređaja po posebnim cijenama 1 studenoga, 2021

NAJPOPULARNIJE

STIŽE LI EKONOMSKA KRIZA? Blizi se nova recesija, trpjet će i... 1 veljače, 2019

IZDAVAČ

PARTNER

VRIJEME

ZAGREB

Isprekidani Oblaci

12.7 °C 13.2° 11.1°

69% 0.9kmh 75%

Table with 5 columns: UTO, SRI, ČET, PET, SUB and 5 rows of temperature values: 13°, 15°, 4°, 4°, 4°

TEČAJNA LISTA

Table with 2 columns: Currency and Rate. Rows include HRK - Hrvatska kuna, EUR (7,519), GBP (8,986), USD (6,653), CHF (7,250), JPY (0,057)

O NAMA

Global kao studentski medij izlazi u tiskanom i digitalnom izdanju, izdavač je Fakultet političkih znanosti u Zagrebu. Autori su najvećim dijelom studenti. Projekt Globala dobitnik je Posebne Rektorove nagrade 2014./2015. Global koristi sadržaje i fotografije agencija PIXSELL i HINA. Preuzimanje tih sadržaja od trećih strana, prenošenje i redistribucija nisu dozvoljeni

DRUŠTVENE MREŽE

DODATNI TEKSTOVI

ODBILI PRIGOVORE PA DALI BODOVE Maturanti nepravedno ostvarili prolaz na maturi, 27 travnja, 2021

VUKOVAR OČIMA STUDENATA 'Promjena mora doći od nas, ne od...

